

Kazuo Ishiguro publica la primera novel·la després del Nobel, 'La Klara i el Sol', una distòpia sobre la soledat a través d'un robot de companyia per a adolescents

Per la fe en la bondat

Eva Vázquez
BARCELONA

La Klara i el Sol (Anagrama), la primera novel·la que publica Kazuo Ishiguro des que va rebre, el 2017, el premi Nobel de literatura, adopta les formes de la ciència-ficció per endinsar-se en el tema de la soledat, tan proper al narrador anglès, encara que aquest cop admet que, per oferir un revers lluminós al món de *No em deixis mai*, el seu llibre anterior, ha volgut tractar-lo des d'una perspectiva esperançadora a través de la mirada d'una criatura robòtica (una AA, una "amiga artificial" per a adolescents), que "mai perd la fe en la bondat del món", encarnada en l'escalfor benèfica del Sol. En una roda de premsa telemàtica amb

Kazuo Ishiguro, ahir durant la roda de premsa telemàtica des de casa seva a Londres ■ EL PUNT AVUI

prop d'un centenar de periodistes de l'Estat espanyol i Hispanoamèrica, Ishiguro va admetre ahir, sense cap agror, que havia preferit no llegir *Màquines com jo*, del seu compatriota Ian McEwan, que ha abordat també la relació dels humans amb la intel·ligència artificial, perquè no enterbolís l'escriptura de la seva pròpia novel·la, que en tot cas havia començat abans de rebre el Nobel, de manera que tampoc podia afirmar que hagi notat encara la presió d'haver estat distingit

amb el premi literari més prestigiós del món: "Quan vaig tornar d'Estocolm, el meu estudi seguia igual de desordenat, o sigui que era com si el Nobel formés part d'un altre planeta."

Ishiguro, que es considera un autor lent ("no escric pas cada dia; dedico molt més temps a pensar, llegir, escoltar música i, sobretot, a conversar amb gent al voltant d'un dinar o un café"), planteja el personatge de Klara com "un mirall de la naturalesa hu-

mana", més que no pas com una indagació sobre els efectes de les noves tecnologies en les nostres vides: "No sé si Klara té emocions o si simplement les reconeix, i en certa manera tampoc em preocupa. El que m'interessen són els éssers humans, que he observat a través d'aquesta màquina." De fet, va assegurar que podia haver estat un osset de peluix o un animal de companyia, i no hauria canviat la convicció que "els éssers hu-

mans necessiten altres éssers humans", no una mascota, per més lleial que sigui. Programada per combatre la soledat dels seus amos ("potser hi ha alguna cosa essencialment solitària en nosaltres"), en el seu cas una adolescent malalta, Klara reproduïx el zel protector dels pares, que "semblen robots programats" per a la cura dels fills, com Terminator, va dir, el "gran pare ciborg". De fet, va confessar que ha donat

al personatge la veu i la mirada de la seva pròpia mare, que va morir als 92 anys i a qui dedica el llibre.

La història, però, té l'origen en la fascinació de l'escriptor pels contes infantils il·lustrats, als dibuixos dels quals, per més que vulguin transmetre una visió amable del món, "s'obre una porta a l'obscuritat i la tristesa". Aquesta cara fosca és atenuada per la innocència de Klara, un robot sense records que n'ha d'anar

creant en contacte amb les persones amb qui conviu i que propicia reflexions sobre la condició humana, sobre la idea d'una ànima que fa de cadascú un ésser especial, sobre el fet que s'estimin els uns als altres, o sobre si són o no reemplaçables, com ho és la mateixa Klara, que acabarà també envellint per obsolescència. De tota manera, aquesta finitud interessa a Ishiguro en la mesura que significa estar "fora del temps", i va declarar la seva passió pels *westerns* crepusculars de John Ford o Sam Peckinpah, "amb aquells *cowboys* que continuen allà quan la seva època ja ha passat, quan ja no hi ha lloc per a ells".

L'autor d'*El que resta del dia* va dir que amb l'edat s'havia tornat més optimista pel que fa a les persones ("vull celebrar allò que em sembla bo de l'espècie"), però cada vegada ho és menys respecte de la política, amb uns models autoritaris que treuen profit de la intel·ligència artificial i les tecnologies per exercir un control ferri damunt la societat. En aquest sentit, considera que la desocupació serà un dels grans desafiaments de la pandèmia, però afegeix que troba a faltar al centre del debat "l'impacte emocional per tantes morts". ■